

FRIKOS d.o.o. Beograd

Glavna br. 22,

11080 Zemun

ZAHTEV

**ZA ODLUČIVANJE O POTREBI PROCENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU
ZA IZGRADNJU MAGACINA ZAMRZNUTOG PROIZVODA NA K.P.BR. 967, 968, 969
I 972 KO MOJKOVIC**

Preduzeće za inženjering, konsalting,
projektovanje i izgradnju „Set“ d.o.o. Šabac

Direktor

SET

Šabac, oktobar 2025. godine

mera za sprečavanje i otklanjanje potencijalnih rizika i štetnih uticaja tokom redovnog rada, za slučaj udesa na lokaciji i slučaj prestanka rada Projekta kao i mera kontrole, zaštite i monitoringa životne sredine.

5. OPIS ČINILACA ŽIVOTNE SREDINE KOJI MOGU BITI IZLOŽENI RIZIKU

Činioci životne sredine za koje postoji mogućnost da budu izloženi riziku usled realizacije projekta su stanovništvo, fauna, flora, zemljište, voda, vazduh, klimatski činioci, građevine, nepokretna kulturna dobra, pejzaž i međusobni odnosi navedenih činilaca.

Pod zaštitom okoline podrazumevaju se sve mere koje u osnovi štite život čoveka, životinja i biljaka od negativnih uticaja.

Zaštita okoline obuhvata oblasti održavanja čistoće vazduha, vode i zemljišta, kao i svođenje otpadnih materija na minimum i njihovu preradu i smanjenje buke.

(a) Stanovništvo

Kompleks Frikos d.o.o. smešten je u naselju Mojković, u opštini Krupanj u Mačvanskom okrugu. Kompleks je od naselja Mojković udaljen oko 2 km.

Lokacija projekta nalazi se u industrijskoj zoni u okviru industrijskog kompleksa Elixir Prahovo.

Prema popisu iz 2022. godine u naselju Mojković živi 476 stanovnika, dok u opštini Krupanj živi 14399 stanovnika.

S obzirom na karakteristike lokacije, kapacitet i veličinu projekta i karakteristike rada projekta, očekivani obim uticaja je minimiziran uz primenu mera prevencije i zaštite, kao i poštovanje normi i standarda za predmetnu delatnost u analiziranoj zoni i na predmetnoj lokaciji.

Realizacija ovog Projekta ne ugrožava okolno stanovništvo, projektom se sprovede potrebne mere zaštite životne sredine.

(b) Fauna

Lokacija predmetnog postrojenja se nalazi u okviru već postojećeg kompleksa pa samim tim ne postoje staništa i vrste koje žive baš na lokaciji. Neka od ustaljenih kretanja na ovom geoprostoru pretrpela su promene izgradnjom kompleksa, stalnog prisustva ljudi i transportnih sredstava, fragmentacije prostora izgradnjom saobraćajnic itd.

Obzirom na navedene činjenice na predmetnoj lokaciji nije registrovano prisustvo retkih ugroženih biljnih i životinjskih vrsta.

Imajući u vidu sve predviđene mere za smanjenje emisija zagađujućih materija u životnu sredinu može se reći da realizacija ovog projekta **neće uticati na životinjske vrste koje nastanjuju ovo područje i njeno okruženje.**

(v) Flora

Na području naselja Prahovo i okoline formiran je raznovrsni biljni svet autohtonog i introdukovanog karaktera što je rezultat odgovarajućih prirodnih uslova. U samom naselju su zastupljene naseljske biljne vrste dok se u okolini nalaze poljoprivredne površine što je i razumljivo s obzirom na tradicionalni karakter ovog kraja.

U užem i širem okruženju lokacije predmetnog Projekta ne nalazi se ni jedna zaštićena biljna vrsta niti staništa zaštićene flore.

Imajući u vidu sve predviđene mere za smanjenje emisija zagađujućih materija u životnu sredinu može se reći realizacija ovog projekta **neće uticati na biljne vrste koje nastanjuju ovo područje i njeno okruženje.**

(g) Zemljište

Zemljište na mestu izvođenja projekta, tj. u blizini kompleksa, nije bilo izloženo uticaju zagađujućih materija.

U pogledu postojećeg korišćenja zemljišta, osetljivost životne sredine na lokaciji projekta se ocenjuje kao niska.

Realizacijom predmetnog projekta nema odlaganja čvrstih i tečnih otpadnih materija u životnu sredinu, odnosno na zemljište, **stoga ne postoje tehničke mogućnosti za ispuštanje otpadnih voda u zemljište, te stoga nema zahteva za praćenje kvaliteta zemljišta.**

(d) Voda

Voda će se koristiti u ložištu za hlađenje ram rešetke iz izmenjivača putem posebnih pumpi, ali je sistem zatvorenog tipa pa neće ispuštanja u sredinu.

Kao što je napred navedeno, na lokaciji predmetnog postrojenja skladištenje sirovina se vrši pod strogo kontrolisanim uslovima i neće se vršiti odlaganje otpada na zemljište, stoga ne postoje tehničke mogućnosti za ispuštanje otpadnih voda u zemljište, te stoga nema ni procednih voda.

Realizacijom predmetnog projekta neće biti tečnih otpadnih materija u životnu sredinu, stoga **ne postoje tehničke mogućnosti za ispuštanje otpadnih voda u zemljište, pa nema ni zahteva za praćenje kvaliteta vode.**

(đ) Vazduh

U predmetnom objektu neće biti emitera, s toga neće biti potrebe ni meriti kvalitet vazduha na samom objektu.

U sklopu kompleksa Frikos d.o.o. vrši se monitoring vazduha, pri čemu se ne očekuje da će se izgradnjom magacina zamrznutog proizvoda uticati na kvalitet vazduha.

(e) Klimatski faktori

Krupanj se nalazi na 44°21'34" severne geografske širine i 19°21'26" istočne geografske dužine i podneblje je sa umereno kontinentalnom klimom, uzimajući u obzir to da je Rađevina peripanonska regija južnog oboda Panonskog basena, njeno podneblje je umereno kontinentalno. Okolnost da ovo malo udubljenje predstavlja "basen u basenu" (podplaninsku župu), podrazumeva izvesna župna obeležja mikroklimne Krupnja. Planine ga štite od regionalnih vazдушnih strujanja, ali mu donose lokalne vazdušne struje

Padavine su razni oblici kondenzovane i sublimirane vodene pare, koji dospevaju na Zemljinu površinu - u tečnom ili čvrstom stanju. Nastaju hlađenjem vazduha kada se on izdiže, pri čemu on postaje prezasićen i počinje sublimacija ili kondenzacija. Količina padavina predstavlja visinu sloja vode koja je od njih nastao. Izražava se u mm, a meri se **kišomerom** i **pluviografom**.

Godišnji prosek padavina za ovo područje je 960 mm. Maksimum padavina je u septembru i iznosi 110 mm dok je minimum u zimskim mesecima i iznosi 44 mm. Prosečna količina padavina za vegetacijski period je 524 mm dok je broj dana sa padavinama 195.

Pod vodenim talozima podrazumevamo sve vrste kondenzovane i sublimirane vodene pare u atmosferi, koje padaju na zemlju u tečnom ili čvrstom stanju. Najveća količina padavina u ovom regionu je u maju, junu, julu i avgustu, a najsuvlji mesec je decembar.

Broj dana sa snegom u toku godine iznosi 32 dana (Meteorološki godišnjak, 2016.).

Broj dana sa maglom u toku godine je 31. (Meteorološki godišnjak, 2016.).

Rad predmetnog projekta **neće uticati na promenu klimatskih činilaca.**

(ž) Građevine

Predmetni objekat kotlarnice na biomasu predviđen je u okviru površine koja je za tu namenu određena Planskom dokumentacijom.

U neposrednoj blizini predmetnog projekta ima par stambenih objekata a ostatak su šume i livade.

(z) Nepokretna kulturna dobra i arheološka nalazišta

Prema dostavljenoj evidenciji Zavoda za zaštitu spomenika kulture, na definisanom području nema utvrđenih nepokretnih kulturnih dobara.

U okviru definisanih granica obuhvata Plana detaljne regulacije za predmetno područje ne postoje evidentirane prirodne i ambijentalne celine, kao ni evidentirani arheološki lokaliteti.

Uvidom u postojeću dokumentaciju i uvidom na terenu, utvrđeno je da na lokaciji i neposrednom okruženju planiranog kompleksa ne postoje zaštićena i evidentirana kulturna dobra, nema evidentiranih - valorizovanih objekata graditeljskog nasleđa, odnosno spomenika kulture i ne postoje evidentirana arheološka nalazišta.

(i) Pejzaž

Uvažavajući prostorne okvire u kojima se nalazi predmetni kompleks Frikos doo, može se konstatovati da ovaj prostor pripada ravničarskom terenu

Pejzažne karakteristike analizirane prostorne celine predstavljaju bitan element za sagledavanje ukupnih odnosa na relaciji planirani projekat-životna sredina.

Izgrađenost kao element postojećeg pejzaža obuhvata sve postojeće izgrađene objekte na analiziranoj lokaciji stoga sam postojeći kompleks već ima uticaj na promenu postojećeg pejzaža.

Sam teren na kome će se graditi magacin je neravan. Brežuljkasti predeo, sa blagim padom i bujnim zelenilom – nisko rastinje pa će se izvršiti raščišćavanje, ravnanje i nasipanje terena do potrebne zbijenosti istog.

Dakle, kako se realizacija predmetnog projekta odvija u okviru već postojećeg kompleksa neće doći do značajne promene pejzažne slike na predmetnoj lokaciji.

6. OPIS MOGUĆIH UTICAJA PROJEKTA NA ČINIOCE ŽIVOTNE SREDINE U TOKU CELOKUPNOG TRAJANJA PROJEKTA, UKLJUČUJUĆI NAROČITO UTICAJE KOJI POTIČU OD:

(1) očekivanih emisija i očekivane proizvodnje otpada

U predmetnom objektu se ne očekuje generisanje otpada. Ukoliko se javi neke vrste otpada, s njima se mora postupati u skladu sa *Zakonom o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023)*.

U skladu sa čl.75 *Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023)* generator otpada je dužan da vodi i čuva pojedinačno za svaku vrstu otpada:

- *Obrazac DEO 1 – Dnevna evidencija o otpadu proizvođača otpada*
- *Obrazac GIO 1 – Godišnji izveštaj o otpadu proizvođača otpada;*
- *Obrazac DEO 1 i GIO 1 propisan je Pravilnikom o obrascu dnevne evidencije i godišnjeg izveštaja o otpadu sa uputstvom za njegovo popunjavanje („Sl.glasnik RS“ br. 95/10).*

Obrasci izveštaja se dostavljaju Agenciji za zaštitu životne sredine najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Upravljanje otpadom u toku izgradnje i eksploatacije objekata vršiće se u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i važećim podzakonskim aktima.

Uzimajući sve ovo u obzir, može se konstatovati da **nema štetnog uticaja na kvalitet okolnog zemljišta.**

Predmetni objekat nije proizvodni tako da ne nastaju tehnološke otpadne vode, tako da nema zagađivanja životne sredine otpadnim vodama, usled odvijanja tehnološkog procesa.

Zagađenje u slučaju udesa

Postoji mnogo različitih definicija pojma akcident ili udes, koje su usvojile određene međunarodne organizacije. Jedna od mogućih definicija je: "Nekontrolisani događaj nastao prilikom procesa proizvodnje, transporta ili skladištenja u kojem je došlo do oslobađanja određenih količina opasnih materija u vazduh, vodu ili zemljište i to na različitom teritorijalnom nivou, što za posledicu može imati ugrožavanje života i zdravlja ljudi, materijalnih dobara i posledice po životnu sredinu".

Do udesa može doći usled:

- nepravilno odabrane opreme u pogledu tehnološko-tehničkih i bezbednosnih performansi,
- kvara i neispravnosti opreme (mehanička oštećenja, korozija i dr.)
- nepravilnog i neredovnog održavanja opreme, instalacija ili samog objekta,
- nestručnog rukovanja opremom i postupanja sa materijalima,
- nepridržavanja uputstava i propisa,
- nemogućnosti pražnjenja opreme u slučaju elementarne nepogode.

Oprema i instalacije moraju biti ispravni i u potpunosti odgovarati važećim propisima. U potpunosti se moraju sprovesti procedure za bezbedan rad. Proces se mora u potpunosti držati pod kontrolom.

Nosilac projekta preduzima, a to će činiti i ubuduće, sve potrebne mere da ne dođe do udesa u toku funkcionisanja projekta. Mere se odnose na:

- pripremu i primenu potrebnih uputstava za rad,
- obuku ljudstva,
- održavanje opreme, instalacija i samog objekta u ispravnom stanju,
- periodičnu kontrolu opreme i instalacija,
- nadzor rada opreme i instalacija i
- kontrolu primene propisanih postupaka rada od strane radnika

Ako bi se udes ipak dogodio, preduzele bi se aktivnosti da se uticaj udesnog događaja svede na najmanju moguću meru. Osoblje će biti obučeno da pravilno reaguje u slučaju udesa.

Pri eventualnom prodoru štetnih materija u većim koncentracijama u vodotokove, na primer, ulja iz mašina, došlo bi do zagađenja. Ali to je praktično nemoguće pri redovnom radu.

Ovakav događaj bi se smatrao udesnim i slučajnim.

Udesni događaji - požar i eventualna eksplozija, bili bi sa mogućim štetnim, najverovatnije kratkotrajnim, uticajima zagađujućih materija na životnu sredinu.

(2) buke, vibracija, jonizujućih i nejonizujućih zračenja, svetlosti, toplote

Buka, vibracije

Tokom izvođenja predviđenih radova može doći do pojave buke usled građevinskih radova i rada građevinskih mašina. Nastala buka će biti privremenog karaktera, pa se može zaključiti da buka neće imati negativnog uticaja na životnu sredinu i na kvalitet života lokalnog stanovništva.

Redovnim radom buka na predmetnoj lokaciji nastajace kao posledica odvijanja saobraćaja, poreklom od vozila kojima ce se dopremiti sirovine kao posledica rada procesne opreme. Međutim, predmetni projekat je u sklopu već postojećeg kompleksa Frikos doo, tako da realizacija novog projekta neće imati značajnog uticaja.

Lokacija projekta je u postojećoj radnoj zoni u naseljima (provredni objekti) tako da nema osetljivih receptora u samoj okolini kompleksa. Buka neće imati značajan uticaj po životnu sredinu. Ukoliko dođe do prekoračenja nivoa buke propisane za ovu zonu, preduzeće se određene mere u cilju njenog smanjenja.

Na osnovu *Uredbe o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke na zdravlje ljudi („Sl. glasnik RS”, br. 75/10)*, tačnije na osnovu tabele 1. iz Priloga 2. navedene Uredbe, predmetni kompleks pripada zoni 4 - Poslovno-stambena područja, trgovačko-stambena područja i dečja igrališta za koju su propisane granične vrednosti nivoa buke za dan i veće 60 dB(A), a za noć 50 dB(a) i isti se nesmeju prekoračiti.

Imajući u vidu projektovanu tehnologiju rada, na predmetnoj lokaciji ne očekuje se pojava vibracija koja bi značajno ugrozila životnu sredinu.

Svetlost, toplota, radijacija, itd

Tokom izvođenja radova i tokom redovnog rada predmetnog postrojenja neće dolaziti do pojave svetlosti, toplote i radijacije koja bi mogla da utiče na životnu sredinu i lokalno stanovništvo.

Na predmetnoj lokaciji nema izvora vibracija niti štetnih zračenja kako jonizujućih tako i nejonizujućih.

(3) prirode i količine emisija gasova sa efektom staklene bašte

Gasovi sa efektom staklene bašte (GHG - "Greenhouse Gases") predstavljaju supstance u atmosferi koje zadržavaju toplotu i time doprinose globalnom zagrevanju i promeni klime. Iako je efekat staklene bašte prirodan proces koji omogućava život na Zemlji održavanjem prosečne temperature iznad tačke smrzavanja, ljudske aktivnosti su dovele do značajnog povećanja koncentracija ovih gasova, narušavajući prirodnu ravnotežu i ubrzavajući klimatske promene.

Najvažniji GHG uključuju ugljen-dioksid (CO₂), metan (CH₄), azot-oksidi (N₂O) i vodenu paru, kao i fluorisane gasove

GHG apsorbuju i reemituju infracrveno zračenje koje Zemlja emituje nakon apsorpcije sunčeve energije. Umesto da ta toplota pobegne u svemir, ona ostaje "zarobljena" u atmosferi, uzrokujući porast prosečne globalne temperature. Ovo dovodi do niza posledica, uključujući:

- topljenje ledenih kapa i glečera,
- porast nivoa mora,
- promene u padavinama i obrascima oluja,
- uticaj na biodiverzitet i poljoprivredu.

Na predmetnom objektu ne postoji potencijal generisanja gasova sa efektom staklene bašte.

(4) korišćenja prirodnih vrednosti, posebno zemljišta, vode, biljnog i životinjskog sveta u toku izvođenja i eksploatacije

Uspešnost rešenja u domenu zaštite životne sredine podrazumeva svestrano sagledavanje i definisanje svih mogućih uticaja. Saglasno tome uvek se kao prioritet postavlja obaveza definisanja mogućih uticaja u odnosu na osnovne ekološke kategorije kao što su vazduh, voda, tlo, flora, fauna, pejzaž i dr.

Po svom trajanju, štetnosti usled planiranog Projekta u životnoj sredini, mogu se podeliti na:

- kratkotrajne štetnosti,
- štetnosti sa dugotrajnim dejstvom i
- trajne štetnosti.

Kratkotrajnim štetnostima se smatraju one koje se mogu otkloniti u relativno kratkom vremenu – do dve godine. U takve štetnosti spadaju: uništavanje niskog rastinja i trave, izrada privremenih puteva i deponija, postavljanje privremenih (montažnih) objekata itd.

Granice između kratkotrajnih, dugotrajnih i trajnih štetnosti nisu jasno izražene i zavise od angažovanja čoveka na njihovom saniranju. U suprotnom, može se desiti da kratkotrajne posledice pređu u dugotrajne, pa čak, i trajne štetnosti.

Da bi se predmetni Projekat pokazao kao stabilan i koji ne ugrožava životnu sredinu, treba izvršiti pravovremenu procenu uticaja Projekta na životnu sredinu i definisati ciljeve upravljanja kvalitetom životne sredine od čega će imati korist i Nosilac projekta i lokalna zajednica i društvo u celini.

Moguće ugrožavanje životne sredine zbog emisije polutanata - produkata sagorevanja goriva koje koriste radna i dopremna vozila su beznačajna pošto se radi na otvorenom prostoru. Izduvni gasovi dizel motora sadrže: ugljen dioksid, ugljen monoksid, okside azota, ugljovodonike, čađ, azot, halogene elemente itd. Svi ovi uticaji su privremenog karaktera.

Negativan uticaj na zemljište imaju vode, koje se slivaju sa kolovoza i manipulativnih površina i taloženje izduvnih gasova od vozila koji dovoze i odvoze robu.

Izgradnja novog magacina zamrznutog proizvoda u odnosu na prethodno stanje, izaziva izvesne vizuelne promene na prostoru na kome se nalaze, ali neće doći do bitnih vizuelnih poremećaja, s obzirom da se izgradnja planira na prostoru već postojećeg kompleksa.

Nosilac projekta je u obavezi da predvidi sve neophodne tehničke mere zaštite od zagađivanja životne sredine za vreme redovnog odvijanja procesa proizvodnje.

Životna sredina nije ugrožena (zagađena) postojećom bukom. U toku redovnog rada kompleksa ne može se očekivati buka koja bi delovala štetno na čovekov organizam.

Kvalitet vazduha na lokaciji projekta je zadovoljavajući, tj. koncentracije zagađujućih materija u vazduhu su manje od maksimalno dozvoljenih vrednosti.

Najveća opasnost od budućeg rada projekta vezana je za mogućnost nastanka udesnih situacija kao što su izlivanje opasnih materija i izbijanje požara. Sve udesne situacije biće svedene na minimum propisanim merama za sprečavanje udesa i ograničavanja uticaja tog udesa na život i zdravlje ljudi i životnu sredinu. Nosilac projekta će ažurirati Izveštaj o bezbednosti i Plan zaštite od udesa, uključujući i novi predmetni projekat, i tako će predvideti sve neophodne mere u cilju sprečavanja i svođenja posledica udesa na najmanju moguću meru.

Korišćenja prirodnih resursa

U toku izvođenja projekta od prirodnih resursa koriste se zemlja, šljunak, voda i električna energija.

Za odvijanje procesa obezbeđeni su sledeći energenti i energofluidi:

- Električna energija,
- Voda.

Električna energija

Napajanje predmetnog objekta biće u okviru postojećeg kompleksa Frikos d.o.o. iz nove trafostanice 10/0,4kV koja će se izgraditi u sklopu kompleksa, u vlasništvu Investitora.

Voda

S obzirom da je projektovana hladnjača manji objekat od najvećeg postojećeg objekta na kompleksu, protivpožarne potrebe za vodom iznose:

$QH = 10$ l/s, što je jednako protivpožarnim potrebama postojećeg kompleksa.

Spoljašnja hidrantska mreža je projektovana od PEHD SDR17 (S-8) PN10 cevi, prečnika Ø110mm, pri čemu su grane hidrantske mreže na koje su povezani hidranti projektovane sa prečnikom Ø90mm.

U projektovanom objektu nema sanitarno-tehnoloških potreba za vodom, stoga ovaj sistem vodosnabdevanja neće biti razrađivan ovom projektnom dokumentacijom.

U projektovanom objektu nema produkcije fekalnih voda, stoga ovaj kanalizacioni sistem neće biti razrađivan ovom projektnom dokumentacijom.

Projektom je predviđena atmosferska kanalizaciona mreža kojom će se odvoditi uslovno čiste atmosferske vode sa krova projektovanog magacina.

S obzirom da se atmosferske vode koje se evakušu sa krova projektovanog objekta posmatraju kao uslovno čiste, one se bez prethodnog tretmana izlivaju u recipijent – Mojkovačku reku.

Projektom je predviđen novi izliv u Mojkovačku reku. Atmosferske vode sa krova se preko kolektora koji je trasiran preko parcela k.p. br.965, 968, 969 i 970, sve KO Mojković, izlivaju u Mojkovačku reku.

Na mestu izliva u Mojkovačku reku, predviđena je izgradnja izlivne građevine uz neophodne radove na uređenju i zaštiti korita. Na izlivnom cevovodu predviđena je montaža žabljeg poklopca čija je uloga da pri velikim nivoima vode u reci spreči vraćanje vode nazad u kolektore i objekte na mreži.

U samom objektu nema otpadnih voda od tehnoloških procesa.

Predmetni objekat – magacin zamrznutog proizvoda, takođe, nalazi se van zona zaštite izvorišta Zavlaka, iz kog se kompleks FRIKOS hladnjača snabdeva tehničkom vodom.

U toku istražnog bušenja za potrebe izgradnje objekata FRIKOS hladnjače registrovana je pojava podzemnih voda u svim istražnim bušotinama, na dubini od 1,7-2,3 m. Po završetku bušenja, izmeren je nivo podzemnih voda na dubini od 0,3-1,3 m od površine terena. Nivoi, odnosno pravac kretanja podzemnih voda, uslovljeni su hidrauličkom vezom sa vodotokom Belocrkvanske / Mojkovačke reke, kao i načinom zaleganja vodonepropusne podine. Pouzdanih podataka o maksimalnim nivoima podzemnih voda na lokaciji nema. Može se pretpostaviti da oni dosežu do površine terena u vreme visokog vodostaja reke i većih padavina.

Prilikom izgradnje podne ploče, humusni sloj će se ukloniti i zameniti kamenito-šljunkovitim nasipom i tamponskim slojem, odgovarajućih fizičko-mehaničkih karakteristika. Slično će se graditi i interne saobraćajnice.

Teren će se očistiti od šiblja i humusa, a zatim nasuti peskovitim, zaglinjenim, kamenitim ili šljunkovitim materijalom, kako bi predstavljao slabiji kolektor za podzemne vode.

Na lokaciji i bližoj okolini nisu konstatovana zaštićena prirodna dobra ili prirodna dobra koja uživaju prethodnu zaštitu, močvare, retke i ugrožene biljne i životinjske vrste, nepokretna kulturna dobra, kao ni gusto naseljene oblasti. Najbliži arheološki lokalitet nalazi se na oko 720 m jugoistočno od predmetnog kompleksa.

Otpadne vode od pražnjenja sistema za grejanje ispuštaju se u postojeći kanalizacioni sistem tehnološke kanalizacije preduzeća FRIKOS hladnjače i zajedno sa ostalim otpadnim vodama hladnjače posle prečišćavanja ispuštaju u recipijent. Ispuštene vode sa kompleksa FRIKOS hladnjače treba da budu u skladu sa vrednostima definisanim *Uredbom o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vodi (Sl. glasnik RS br 67/11 i 48/12 i 1/2016)*, poglavlje 28. Granične vrednosti emisije otpadnih voda iz objekta i postrojenja za preradu voća i povrća na mestu ispuštanja u površinske vode.

Najbliži vodotok je Mojkovačka reka, koja je razvrstana u vodotok II klase, koja neće biti ugrožena radom predmetnog kompleksa.

(5) kumulativnih uticaja projekta i drugih sprovedenih, odobrenih, povezanih ili planiranih projekata

Činioci životne sredine (zemljište, voda, vazduh, flora, fauna i dr.) grade nekoliko osnovnih potencijala o čijim se funkcionalnim karakteristikama mora voditi računa kod valorizacije uticaja projekta na životnu sredinu.

Međusobni odnos pojedinih činilaca životne sredine kao i njihov uticaj na formiranje ekoloških potencijala i njihove osnovne funkcije su bitni zbog ocene mogućih uticaja izgradnje.

U slučaju realizacije projekta Projekta izgradnje magacina zamrznutog proizvoda na k.p.br. 967, 968, 969 i 972 K.O. Mojković, se može zaključiti da međusobni uticaj navedenih činilaca neće dovesti do povećanja štetnog uticaja ili rizika po životnu sredinu, imajući u vidu opisanu vrstu, veličinu, kapacitet, zahvat, lokaciju i okruženje samog Projekta.

Međusobni uticaji navedenih činilaca bi mogli doći do izražaja samo u slučaju udesnih situacija

Analizom činilaca životne sredine na predmetnoj lokaciji, može se zaključiti sledeće:

- a) Lokacija projekta se nalazi u okviru zone TC4 – radne zone u naseljima (privredni objekti), odnosno u okviru kompleksa Frikos doo koje je predviđeno za izgradnju te vrste objekta, savremenijim tehničkim rešenjima sa manjim negativnim uticajem na životnu sredinu.
- b) U užem i širem okruženju lokacije Projekta ne nalazi se ni jedna zaštićena životinjska ili biljna vrsta niti se nalaze staništa zaštićenih vrsta faune i flore. Takođe, u užem i širem okruženju Projekta ne nalaze se istorijska, kulturna dobra i arheološka nalazišta.
- c) Objekti individualnog stanovanja nalaze se na takvoj udaljenosti da u toku eksploatacije neće biti značajnijeg uticaja na stanovništvo; radi se o rekonstrukciji starog pogona.

Na osnovu prethodnog može se konstatovati da Projekat neće značajnije uticati na činioce životne sredine, naprotiv, predviđenom opremom za aspiraciju i precišćavanje gasova usmeren je na smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu.

7. PREDLOG MERA ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE I OTKLANJANJE ZNAČAJNIH NEGATIVNIH UTICAJA

Prikaz mera koje se preduzimaju za smanjenje ili sprečavanje štetnih uticaja na životnu sredinu, obuhvataju sve mere za uređenje prostora, kako tehničke tako i ekonomske i pravne mere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokove za njihovo sprovođenje.

Mere koje se preduzimaju ili će se preduzeti za smanjenje ili sprečavanje štetnih uticaja na životnu sredinu obuhvataju mere za uređenje prostora, tehničke, pravne, ekonomske i druge mere, tj:

- mere koje su predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovima za njihovo sprovođenje,
- mere koje će se preduzeti u slučaju udesa,
- mere zaštite predviđene tehničkom dokumentacijom i uslovima nadležnih organa i organizacija
- druge mere koje mogu uticati na sprečavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu.

•7.1. Mere koje su predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovima za njihovo sprovođenje

Merama predviđenim zakonskim i drugim propisima podrazumeva se primena normativa i standarda pri izvođenju, izboru i nabavci opreme za predmetni projekat. Mere iz ove tačke obuhvataju i uslove koje utvrđuju i nadležni organi i organizacije kod izdavanja odobrenja i saglasnosti za izgradnju/rekonstrukciju objekata, izvođenje radova i upotrebu objekta. Rad postrojenja za proizvodnju kristalnih mineralnih đubriva uskladiti sa:

- Zakonom o zaštiti životne sredine ("Sl. glasnik RS", br. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - dr. zakon, 72/2009 - dr. zakon, 43/2011 - odluka US, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - dr. zakon, 95/2018 - dr. zakon i 94/2024 - dr. zakon)
- Zakonom o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Sl.gl. RS“, br. 135/04, 25/2015 i 109/2021)
- Zakonom o zaštiti vazduha („Sl.glanik RS“, br. 36/2009, 10/2013 i 26/2021)
- Zakonom o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018-dr. zakon i 35/2023)
- Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu ("Sl. glasnik RS", br. 35/2023)
- Zakonom o zaštiti od požara ("Sl. glasnik RS", br. 111/2009, 20/2015, 87/2018 i 87/2018 - dr. zakoni)
- Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. glasnik RS“, br. 96/2021);
- podzakonskim aktima donetim na osnovu ovih Zakona.
- U skladu sa članom 15, stav 4 Zakona o upravljanju otpadom obaveza je Nosioca projekta da sačini i ažurira svake tri godine kao i u slučaju bitnih izmena u radu postrojenja Radni plan postrojenja za upravljanje otpadom. Obaveza je operatera da ažurirani radni plan dostavi nadležnom ministarstvu za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom i nadležnom inspekcijском organu, u roku od 15 dana od dana ažuriranja.

Postojeća planska i tehnička dokumentacija, uslovi i saglasnosti nadležnih organa i institucija

U procesu izrade projektne dokumentacije ishodovana je sledeća dokumentacija:

- Prostorni plan opštine Krupanj sa poslednjim izmenama usvojenim 2024 godine
- Urbanistički projekat za izgradnju i uređenje na k.p. 987/1, 975, 974, 3000, 964/2. 963, 965, 968, 967, 969, 972, 979, 980, 982, 987/2, 988, 989 i 986 KO Mojković (Potvrda iz 2024. godine)
- Lokacijski uslovi sa uslovima i saglasnostima nadležnih organa.

Uslovi (mere) koji su propisani ovim dokumentima su u potpunosti poštovani u fazi projektovanja i izgradnje, a biće primenjeni i u svim fazama eksploatacije sistema.

7.2. Mere koje će se preduzeti u slučaju udesa

Preventivne i druge mere obavezne za redovnu primenu

U cilju eliminisanja opasnosti primenjuju se mere predviđene zakonom i drugim propisima koje obuhvataju primenu normativa i standarda kod izbora i nabavke opreme i uređaja i uslovi koje utvrđuju nadležni organi i organizacije kod izdavanja odobrenja i saglasnosti za izgradnju objekta:

- Zakonom o zaštiti od požara („Sl. glasnik RS“, br. 111/09, 20/2015 i 87/2018 i 87/2018 - dr. zakoni)
- Pravilnikom o tehničkim normativima za pristupne puteve, okretnice i uređene platee za vatrogasna vozila u blizini objekata povećanog rizika od požara („Sl. list SRJ“, br. 8/95)
- Pravilnikom o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta („Sl. list SFRJ“, br. 62/73)

- Pravilnikom o tehničkim normativima za zaštitu objekata od atmosferskog pražnjenja („Sl. list SRJ“, br. 11/96)
- Pravilnikom o tehničkim normativima za stabilne instalacije za dojavu požara („Sl. list SRJ“, br. 53/97)
- kao i mnogi relevantni važeći standardi.
- Nosilac projekta je izradio dokumentaciju u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara ("Sl. glasnik RS", br. 111/2009, 20/2015, 87/2018 i 87/2018 - dr. zakoni) i na istu pribavio saglasnost nadležnog organa;
- Obaveza je Nosioca projekta da u toku obavljanja predmetne delatnosti sprovodi zaštitu od požara u skladu sa ažuriranim Planom zaštite od požara koji je usaglašen sa odredbama Zakona o zaštiti požara.
- Obaveza je Nosioca projekta da se pridržava svih mera propisanih Izveštajem o bezbednosti i Planom zaštite od udesa.
- Javne saobraćajnice omogućavaju prilaz objektu i omogućuje efikasnu intervenciju vatrogasnim jedinicama;
- Svi radnici moraju biti detaljno upoznati sa opasnostima od požara i udesnih situacija unutar objekta, načinu sprovođenja preventivnih mera zaštite od požara i udesa, upotrebom uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara i sanaciju udesa;
- Obaveza je Nosioca projekta da u slučaju udesa na predmetnoj lokaciji predmetnog objekta, odmah o tome obavesti ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine, jedinicu lokalne samouprave (grad) i organe nadležne za postupanje u vanrednim situacijama, u skladu sa propisima kojima se uređuje navedena delatnost, i to o okolnostima vezanim za udes, prisutnim opasnim materijama, raspoloživim podacima za procenu posledica udesa na ljude i životnu sredinu i o preduzetim hitnim merama.

U cilju sprovođenja protivpožarne zaštite i zaštite od udesa, potrebno je u toku eksploatacije stalno sprovoditi niz mera, od kojih izdvajamo sledeće održavanje:

- Elektroinstalacije i uređaje na električni pogon redovno pregledati, nedostatke odmah otklanjati, a o tome voditi redovnu knjigu evidencije;
- Opremljenosti, ispravnosti i pravilnog rasporeda aparata za gašenje početnih požara;
- Vršiti periodičnu teorijsku i praktičnu obuku radnika iz oblasti zaštite od požara;
- Održavati skladišta i proizvodne pogone u čistom i urednom stanju;
- Zabraniti pušenje u zonama u kojima postoji opasnost od izbijanja požara;
- Vršiti redovne provere korišćenja propisanih ličnih sredstava i zaštite;
- Postaviti znakove i natpise upozorenja na svim mestima na kojima je to neophodno;
- Vršiti redovno izradu, preispitivanje i inovaciju uputstava za rad.

Održavanje opreme za gašenje požara

Hidrate i hidrantsku opremu redovno kontrolisati, držati u čistom i urednom stanju i o tome voditi potrebnu knjigu evidencije, koja se na zahtev organa nadležne inspekcije mora staviti na uvid. *

- merenje pritiska i protoka: svakih 6 meseci
- kontrola svih uređaja i armature: najmanje jednom godišnje
- Vršiti redovni pregled prenosnih vatrogasnih aparata za gašenje početnih požara svakih 6 meseci.
- Pregled moraju izvršiti odgovarajući ovlašćeni vatrogasni servisi.
- Put za evakuaciju mora biti uvek slobodan i vidno obeležen/istaknut.

Održavanje elektro instalacija

O izvršenim pregledima u bilo kom obimu ili vremenu na elektroinstalacijama (merenja uzemljenja, izvršeni radovi i sl.), obavezno otvoriti evidencionu knjigu koju je potrebno čuvati na pogodnom mestu i na zahtev nadležnog organa inspekcije staviti na uvid;

Elektroinstalacije svih vrsta zaštita moraju se održavati u ispravnom stanju, moraju se ispitivati povremeno u skladu sa odredbama odgovarajućih Pravilnika.

Mere za otklanjanje posledica hemijskog udesa ili sanacija imaju za cilj obnavljanje životne sredine nakon hemijskog udesa, vraćanje u prvobitno stanje, kao i uklanjanje opasnosti od ponovnog nastanka udesa. Pod sanacijom se podrazumevaju aktivnosti nakon zaustavljanja procesa u udesu koji izazivaju štetna dejstva po okolinu.

Preventivne mere zaštite od požara u neposrednoj okolini objekta

- Prostor oko spoljnih hidranata mora biti uvek slobodan i ne zakrčen;
- Zabraniti parkiranje vozila van izgrađenog i obeleženog parkinga;
- Omogućiti nesmetan prilaz vatrogasnim vozilima u slučaju potrebe;

Mere za otklanjanje posledica hemijskog udesa ili sanacija imaju za cilj obnavljanje životne sredine nakon hemijskog udesa, vraćanje u prvobitno stanje, kao i uklanjanje opasnosti od ponovnog nastanka udesa. Pod sanacijom se podrazumevaju aktivnosti nakon zaustavljanja procesa u udesu koji izazivaju štetna dejstva po okolinu.

Najčešće se taj proces naziva dekontaminacijom hemijskih materija koje predstavljaju kontaminant odnosno zagađivač životne sredine. Voda i zemljište se vraćaju u prvobitno stanje kvaliteta prečišćavanjem odnosno rekultivacijom.

Obaveza je nosioca projekta da nakon eventualnih udesnih situacija izradi Program postudesnog monitoringa koji će sadržati planirane aktivnosti za praćenje stanja životne sredine u pogledu zagađenosti materijama iz grupe opasnih materija koje su učestvovala u udesu.

7.3. Mere zaštite predviđene tehničkom dokumentacijom i uslovima nadležnih organa i organizacija

Investitor je dužan da se pridržava svih mera predviđenih projektnom dokumentacijom, tj tehnološko-mašinskim, elektro i građevinskim projektima.

1. Nosioc projekta je predvideo sve neophodne tehničke mere zaštite od zagađivanja životne sredine za vreme redovnog odvijanja procesa Proizvodna oprema i instalacije moraju biti ispravni i u potpunosti odgovarati važećim propisima. U potpunosti se moraju sprovesti procedure za bezbedan rad. Proizvodni proces se mora u potpunosti držati pod kontrolom.
2. Projektna dokumentacija za izgradnju predmetnog objekta, potrebno je da bude urađena prema lokacijskim uslovima u okviru objedinjene procedure i uslovima i saglasnostima nadležnih institucija i ostalim važećim zakonima, propisima i normativima relevantnim za ovu vrstu radova u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji i Pravilnikom o postupku sprovođenja objedinjene procedure elektronskim putem („Sl. glasnik RS“, br. 96/23).
3. Kontrola zagađenja životne sredine na lokaciji projekta sprovodiće se u okviru redovnih merenja ispuštanja zagađujućih materija iz procesa kao i stanja životne sredine. Broj merenja i svi parametri koji se kontrolišu moraju biti u skladu sa propisima.
4. Nakon završetka radova na izgradnji predmetnog objekta, ukloniti sav preostali građevinski materijal, zemlju iz iskopa, odnosno vodne objekte i vodno zemljište dovesti u prvobitno stanje.

7.4. Druge mere koje mogu uticati na sprečavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu

Mere zaštite u toku izvođenja projekta

- Pre pristupanja izvođenju radova Nosilac projekta je u obavezi da obezbedi odgovarajuću tehničku dokumentaciju i prikupio potrebne saglasnosti u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 81/2009 - ispr., 64/2010 - odluka US, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - odluka US, 50/2013 - odluka US, 98/2013 - odluka US, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - dr. zakon, 9/2020 i 52/2021 i 62/2023)
- U slučaju izlivanja ulja i goriva tokom rada građevinskih mašina i mehanizacije, obavezna je sanacije zemljišta, što podrazumeva uklanjanje dela zagađenog zemljišta i njegova sanacija zamenom i zatravljivanjem. Sa zagađenom zemljom postupa se u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i podzakonskim aktima Zakona.
- Zabranjeno je servisiranje građevinskih mašina i vozila na predmetnoj lokaciji u toku izvođenja radova.
- Ukoliko se tokom zemljanih radova otkrije arheološki lokalitet, isti se ne smeju uništavati i na njima vršiti neovlašćena prekopavanja, iskopavanja i duboka preoravanja.
- Obaveza je Nosioca projekta da imenuje stručno lice koje će vršiti nadzor na izvođenju radova, a koji će biti veza između izvođača radova i projektanta.
- Izvođač radova je u obavezi da vodi građevinski dnevnik u kome će pored evidencije izvedenih radova u toku tog dana evidentirati sve promene, dodatne i naknadne radove. Nadzorni organ će posle svakodnevnog uvida svojim potpisom overiti navode izvođača radova.
- Radove izvoditi prema tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje je građevinska dozvola odnosno prema tehničkim merama, propisima, normativima i standardima koji važe za izgradnju ovakve vrste objekata
- Sav građevinski i drugi materijal koji može kontaminirati životnu sredinu (razni izolacioni materijali, boje, AKZ i sl.) na gradilištu skladištiti u zatvorenim objektima, sa vodootpornim podom koji se može čistiti
- Predvideti posude za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada koji se javlja u procesu gradnje i boravka radnika u zoni gradilišta (ambalaža od hrane i pića, i drugi otpaci).
- Radnici koji izvedu kompletne radove moraju biti obučeni rukovanjem aparatima za gašenje početnih požara, da znaju kome i kako treba javiti u slučaju da nisu u mogućnosti da ugase početne požare.
- Nakon završetka izvođenja radova izvršiti sanaciju okoline gradilišta u skladu s projektom a prema sledećem:
 - svu privremenu saobraćajnu signalizaciju, montiranu radi funkcionisanja gradilišta i regulisanja saobraćaja, u potpunosti ukloniti nakon završenih radova i vratiti u funkciju prvobitni režim saobraćaja;
 - nakon završenih radova i pojedinih faza radova, gradilište potpuno očistiti od svog otpadnog građevinskog materijala, privremene skele, prepreke i zaštitne ograde i preostale građevinske alate, opremu i mašine

Mere u toku redovnog rada objekta

Mere zaštite čovekove okoline podrazumevaju sve mere koje su definisane Zakonom i drugim relevantnim propisima za ovakvu vrstu proizvodnih objekata, gde postoji opasnost od udesnih situacija.

- Pre početka korišćenja objekata, obezbediti njihovo priključenje na postojeću i planiranu komunalnu infrastrukturu koje su utvrdili nadležni organi i organizacije.
- Sve vrste nastalog otpada prikupljati na mestu nastajanja i odmah razvrstavati prema potrebama budućeg tretmana, do ustupanja ovlašćenim organizacijama za tretman otpada, sa kojima Nosilac projekta ima sklopljene ugovore.
- Prazna ambalaža od sirovina koje sadrže opasne materije skladišti se u skladu sa propisima u obezbeđenom skladištu opasnog otpada do predaje ovlašćenim organizacijama.
- Tehnička rešenja i način izvođenja radova koji su predviđeni projektom obezbeđuju uslove da za vreme izvođenja radova i tokom eksploatacije predmetnog kompleksa ne dođe do zagađenja podzemnih i površinskih voda;
- Ukoliko se monitoringom ustanovi prekomerno zagađenje životne sredine, predvideti tehničke i druge mere kako bi se parametri zagađenja doveli u prihvatljive granice, u skladu sa relevantnim propisima.
- Isporučiocu opreme treba da dostave detaljna uputstva za način rada postrojenja i uslove korišćenja instalisane opreme i uređaja. Takođe, isporučiocu opreme treba da daju uputstva za otklanjanje pojedinih smetnji i nepravilnosti tokom rada.
- Svi uređaji koji rade pod povećanim pritiskom u toku eksploatacije, podvrgavaju se ispitivanju pre puštanja u rad i pri redovnom radu, od strane nadležne institucije.
- Za slučaj havarijskog curenja ulja i maziva iz opreme, predvideti opremu i apsorpciona sredstva za sakupljanje, prikupiti ih u posebne zatvorene posude otporne na sadržaj materije u njima, koje će po izvršenoj karakterizaciji i kategorizaciji odvoziti ovlašćena organizacija na dalje zbrinjavanje ili tretman.
- Prilikom nabavke opreme vodi se računa o tome da na svojoj opremi budu primenjena rešenja kojima će buka i vibracije od rada pokretnih elemenata opreme biti svedeni na najmanju meru.
- Za pokretne delove opreme, kao što su rotori ventilatora, preduzimaju se tehničke mere zaštite, kako bi se buka smanjila u dozvoljene granice (gumeni kompenzatori buke i sl.)
- Proces privremenog skladištenja ambalažiranog otpada vrši se u postojećem skladištu neopasnog otpada u okviru preduzeća FRIKOS hladnjača.
- Za potrebe prečišćavanja otpadnog gasa predviđeno je prethodno prečišćavanje u vrećastim filterima, pre ispuštanja u projektovani dimnjak i potom u atmosferu,
- Obezbediti merno mesto za praćenje emisije dimnih gasova u atmosferu,
- Za početno gašenje požara, predvideće se odgovarajući broj ručnih i/ili prevoznih aparata za početno gašenje požara,
- Prilaz objektu mora biti izveden tako da obezbedi nesmetan pristup vatrogasnog vozila,
- Za zaštitu od atmosferskog pražnjenja ugraditi gromobransku instalaciju na predmetnom objektu.
- Vršiti redovan monitoring parametara zagađenja životne sredine, u skladu sa propisima i uslovima nadležnih institucija i dobijene rezultate dostavljati nadležnoj inspekciji za zaštitu životne sredine i Agenciji za zaštitu životne sredine.
- Ukoliko se monitoringom ustanovi prekomerno zagađenje životne sredine, predvideti tehničke i druge mere kako bi se parametri zagađenja doveli u prihvatljive granice, u skladu sa relevantnim propisima.
- Opasan otpad se pakuje shodno svojim karakteristikama na način koji obezbeđuje sigurnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu, u skladu sa važećim propisom i obeležava u skladu sa zakonom kojim se uređuje transport opasnog tereta i pravilnikom koji definiše upravljanje opasnim otpadom, Pravilnikom o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada ("Službeni glasnik RS", broj 95/24).

- Opasan otpad može se držati i pretakati samo u onim posudama, rezervoarima, cevovodima čija specifična konstrukcija, materijal i oprema obezbeđuje sigurnu manipulaciju sa opasnim materijama, koje se u njima skladište,
- Upravljanje otpadom koji predstavlja sekundarnu sirovinu vršiti prema Pravilniku o uslovima i načinu sakupljanja, transporta, skladištenja i tretmana otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije ("Sl. gl. RS", br. 98/10).
- Kretanje otpada koji predstavlja sekundarnu sirovinu, kao i kretanje svakog drugog otpada, osim komunalnog i opasnog, prati dokument o kretanju otpada, koji treba popunjavati u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenata o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Sl. gl. RS", br. 114/13).
- Kretanje opasnog otpada prati dokument o kretanju opasnog otpada, koji treba popunjavati u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada, obrascu prethodnog obaveštenja, načinu njegovog dostavljanja i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Sl. glasnik RS", br. 17/17).
- Za sav opasan otpad ili otpad koji prema poreklu, sastavu i karakteristikama može biti opasan, koji nastaje u okviru kompleksa mora da se poseduje Izveštaj o ispitivanju tog otpada sa fizičko-hemijskim osobinama i utvrđenim karakterom i kategorijom otpada. Svako dalje upravljanje otpadom mora biti usklađeno sa utvrđenim karakterom i utvrđenim osobinama iz Izveštaja o ispitivanju otpada.
- Nosilac projekta je dužan da vodi i čuva evidenciju o količini otpada koja je sakupljena, uskladištena i predata ovlašćenim operaterima u skladu sa propisima i podatke o tome dostavlja Agenciji za zaštitu životne sredine i nadležnoj inspekciji.
- Otpad ne može biti privremeno skladišten na lokaciji proizvođača, vlasnika i/ili drugog držaoca otpada duže od 36 meseci po čijem se isteku otpad mora predati na tretman, odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje.
- Zabranjeno je u kontejner za komunalni otpad odlagati sekundarne sirovine ili opasan otpad.
- Zabranjeno je ispuštanje ili prosipanje opasnog otpada u ili na zemljište, površinske i podzemne vode i u kanalizaciju.

Upravljanje otpadom

- U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS" br. 36/09 i 88/10, 14/2016, 95/2018-dr. zakon i 35/2023), Nosilac projekta je dužan kao vlasnik otpada, da angažuje ovlašćenu stručnu organizaciju radi uzorkovanja i karakterizacije predmetnog neopasnog ili opasnog otpada radi klasifikacije otpada. Karakterizacija otpada vrši se samo za opasan otpad i za otpad koji prema poreklu, sastavu i karakteristikama može biti opasan otpad, osim otpada iz domaćinstva. Izveštaje o ispitivanju otpada, je obavezno čuvati u arhivi preduzeća minimum pet godina.
- U skladu sa čl. 36 Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023), otpad ne može biti privremeno skladišten na lokaciji proizvođača, vlasnika i/ili drugog držaoca otpada duže od 36 meseci po čijem se isteku otpad mora predati na tretman, odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje.
- Otpad nastao obavljanjem predmetnih delatnosti na lokaciji, iz redovnog rada, mora se predati operaterima koji imaju dozvolu za sakupljanje, transport, skladištenje i/ili ponovno iskorišćenje predmetnog otpada, izdatu od nadležnog organa za izdavanje dozvola za upravljanje otpadom.
- Nosilac projekta nakon klasifikacije otpada pre otpočinjanja kretanja sa lokacije formira Dokument o kretanju neopasnog otpada u četiri primerka i to: - Dokument o kretanju neopasnog otpada u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenta o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje – „Sl.glasnik RS“ br. 114/2013, a ako se radi o opasnom otpadu Dokument o kretanju opasnog otpada u skladu sa Pravilnikom o

obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada, načinu njegovog dostavljanja i uputstvu za njegovo popunjavanje („Sl. glasnik RS“ br. 17/2017).

- Nosilac projekta dužan je da od ovlašćenog operatera, prilikom predaje otpada, obezbedi jedan overen primarak dokumenta o kretanju otpada i isti čuva najmanje dve godine ukoliko se radi o neopasnom otpadu, a trajno ukoliko se radi o opasnom otpadu.
- U skladu sa čl. 75 Zakonom o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS" br. 36/09 i 88/10, 14/2016, 95/2018-dr. zakon i 35/2023) generator otpada je dužan da vodi i čuva pojedinačno za svaku vrstu otpada: Obrazac DEO 1 – Dnevna evidencija o otpadu proizvođača otpada Obrazac GIO 1 – Godišnji izveštaj o otpadu proizvođača otpada; Obrazac DEO 1 i GIO 1 propisan je Pravilnikom o obrascu dnevne evidencije i godišnjeg izveštaja o otpadu sa uputstvom za njegovo popunjavanje („Sl.glasnik RS“ br. 7/2020 i 79/2021). Obrasci izveštaja se dostavljaju Agenciji za zaštitu životne sredine najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
- Pri izvođenju projekta i u njegovom redovnom radu primenjivati sve zahteve definisane Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. gl. RS", br. 96/2021).

Mere zaštite od buke

U smislu smanjenja nivoa buke na lokaciji predmetnog projekta obavezne mere zaštite su:

- Obavezno je redovno održavanje opreme koja emituje povećanu buku
- Praćenje nivoa buke na kompleksu na kojoj je planiran predmetni projekat se vrši u skladu sa Zakon o zaštiti životne sredine ("Sl. glasnik RS" br. 135/2004, 36/2009, 36/09-drugi zakon, 72/2009-drugi zakon, 43/2011-odluka US RS i 14/2016, 76/2018, 95/2018-dr. zakon, 95/2018-dr. zakon I 94/2024-dr. zakon), Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. glasnik RS", br. 96/2021) i Uredbom o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini ("Službeni glasnik RS" br. 75/2010).
- U skladu sa članom 23. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini („Službeni glasnik RS“, br. 96/2021) obaveza Nosioca projekta kao vlasnika, odnosno korisnika izvora buke, je da vrši redovno periodično merenje nivoa buke u životnoj sredini
- Merenje buke vršiti preko organizacija ovlašćenih za takvu vrstu merenja i o izvršenim merenjima nivoa buke izvestiti nadležni organ.
- U slučaju prekoračenja dozvoljenog nivoa buke Nosilac projekta je u obavezi da sprovede dodatne mere u cilju smanjenja i postizanja dozvoljenog nivoa buke.

Mere zaštite na radu-bezbednosti i zaštite zdravlja na radu

Osnovni tehnički dokumenat koji služi kao baza za regulisanje svih tehničkih pitanja, kao i zaštite na radu u određenoj proizvodnji (pogonu) je tehnološki postupak. Tehnološki postupak mora da sadrži:

- tehnološke šeme sa pregledom i opisom procesa. U tim šemama, pregledu i opisu moraju biti navedeni svi neophodni tehnološko-tehnički parametri koji uslovljavaju predviđeni bezbedan tok procesa;
- dijagrame vremenskog trajanja i sinhronizacije operacija, sa svrhom da se obezbedi ravnomeran tok procesa i najmanje moguće nagomilavanje materijala i radnika na određenim mestima;
- materijalni i energetske bilans, sa svrhom da se obezbedi racionalna i bezbedna cirkulacija materijala i fluida;
- situacioni plan i spisak prostorija
- Radni propisi obuhvataju obavezno i tehnička uputstva za upotrebu i rukovanje primenjenim mašinama, aparatima, instrumentima i sredstvima za proizvodnju uopšte.

- Sastavni deo radnih propisa čine i odredbe o dozvoljenim i nedozvoljenim intervencijama i reglaži na sredstvima za proizvodnju u toku proizvodnje, kao i o uslovima koji moraju da se ostvare da bi se izvršile pojedine intervencije koje nisu dozvoljene u regularnom toku proizvodnje.
- Radni propisi moraju da odrede radnje prilikom pripremanja za početak određene operacije, za regularan tok operacije, za završavanje operacije i prilikom napuštanja radnog mesta.
- Radni propisi moraju da odrede kako se postupa u slučajevima poremećaja regularnog toka izvršavanja određene radnje, u slučajevima koji se mogu predvideti, kao i prilikom prinudnog zaustavljanja rada u slučaju vanrednih uslova. Radni propisi sadrže obavezno i odredbe u vezi sa kontrolom toka radnje na koju se propisi odnose, sa nadzorom nad objektom u celini i povezivanjem sa prethodnom i narednom operacijom;
- propise o zaštiti na radu. - Za svaki objekt, odnosno operaciju i radno mesto, uz radne propise ili u njihovom sastavu a u posebnom poglavlju, moraju se doneti tehnički propisi o zaštiti na radu. U ovim propisima određuju se konkretni uslovi za bezbedno vršenje propisanih proizvodnih operacija, vrsta sredstava i opreme lične zaštite i uslova i način njihove upotrebe, kao i odgovornost za ostvarivanje propisanih uslova i mera. Posebno se preciziraju mere i postupak za slučajeve odstupanja od normalnih - propisanih uslova rada. U ovim propisima navode se dozvoljene količine opasne materije i dozvoljeni broj radnika za odnosni objekt ili njegov deo.
- Izrada propisa o zaštiti na radu, zasniva se na podacima iz elaborata Tehnološki postupak, na odredbama važećih drugih propisa o zaštiti na radu, odredbama važećeg pravilnika i drugih odgovarajućih akata i propisa;
- tehničke uslove za sirovine, materijale, poluproizvode, koji se koriste u proizvodnji i za gotove proizvode. Ovi tehnički uslovi moraju nedvosmisleno i precizno da određuju kvalitet materijala i način proveravanja tog kvaliteta. Ako se može primeniti naš standard (SRPS), navodi se samo šifra standarda;

8. NETEHNIČKI REZIME PODATAKA NAVEDENIH OD 2) DO 7)

2. OPIS LOKACIJE, naročito u pogledu osetljivosti životne sredine na geografskom području mesta izvođenja projekta i području koje može biti izloženo uticajima

Makrolokacija

Predmetni projekat je predviđen na teritoriji opštine Krupanj. Opština Krupanj je opština u Mačvanskom okrugu, u zapadnoj Srbiji. Zauzima površinu od 342 km², od čega na poljoprivrednu površinu otpada 19 969 ha, a na šumsku 12 221 ha.

Centar opštine je grad Krupanj. Opština Krupanj se sastoji od 23 naselja. Po podacima iz 2022. Godine opština ima 14 399 stanovnika. U opštini se nalazi 21 osnovna i 1 srednja škola.

Od privrednih grana u opštini Krupanj su najviše zastupljeni poljoprivreda i turizam, dok je u prošlosti bilo u velikoj meri zastupljeno rudarstvo, kao i industrija u samom Krupnju. Od poljoprivrednih kultura se najviše gaje malina, šljiva i krompir.

Kroz ovu opštinu prolazi državni put I B reda 27, on spaja Loznicu i Valjevo prolazeći kroz Zavlaku.

Mikrolokacija